

“Sevdiğimiz zaman, aşk o kadar büyüktür ki bir bütün olarak içimize sığmaz; sevdiğimiz insana doğru yayılır, onda kendini durduran, başlangıç noktasına geri dönmeye zorlayan bir yüzey bulur; işte karşımızdakinin hisleri dediğimiz şey, kendi sevgimizin çarpıp geri dönüşüdür; bizi gidişten daha fazla etkilemesinin, büyülemesinin sebebiyse, kendimizden çıktığını fark etmeyişimizdir.”
Marcel Proust (Çiçek Açmış Genç Kızların Gölgesinde adlı romandan)

► Benim sinemalarım

Carla'nın Şarkısı

Yönetmen:
Ken Loach

Oyuncular: Robert Carlyle, Oyanka Cabezas, Scott Glenn, Salvador Espinoza, Louise Goodall, Richard Loza, Gary Lewis

1996, İngiltere-Nikaragua ortak yapımı, 127 dakika

Sevdiği kadını gezdirmek amacıyla, şoför olarak çalıştığı belediyenin otobüsünü kaçıran bir adam. Ülkesinden uzakta, Glasgow'un ortalık yerinde, biraz para kazanıp yaşamak amacıyla dans eden bir kadın. Öte yanda, sevdiği kadından uzak düşmüş, ülkesinin özgürlüğü için mücadele ederken yaralanmış bir başka adam. Ülkelerini ABD'nin işgalinden ve kukla yönetici, diktatör Somoza'dan (o Somoza ki, yönetimden düşürülüşünün arefesinde kendi ülkesinin başkentini bombalatacak denli aşağılık bir yaratıktı) kurtarmış ve hep özgür kalacağını düşünen ve kırılğan özgürlüklerinin üstüne titreyen bir halk.

Bu filmin beni çok etkilediğini anlatmam için, filmin afişinin yaklaşık on yıldır çalışma odamın duvarını süslediğini söylemem yeter mi acaba? Filmin değişik baskıları piyasada bulunabiliyor. DVD'de ya da Boyut Yayınları'ndan kitaplı VCD'de satın alınabiliyor. Değişik TV kanallarında da (TRT, CINE 5, vd.) pek çok kez gösterildi.

Yer Demir Gök Bakır

Yönetmen:
Zülfü Livaneli

Oyuncular: Rutkay Aziz, Macide Tanır, Serap Aksoy, Yavuzer Çetinkaya

Yaşar Kemal'in aynı adlı romanından

1987, Türkiye, 90 dakika

Ne Yaşar Kemal'in Yer Demir Gök Bakır'ı ne de Livaneli'nin aynı adlı filmi güncelliğini yitirecek.

21. yüzyılda, “benim asımda”, sözde uygarlıklar ve gelişmişlikler çağında, ne yazık ki ilkel düşüncelere, bilim dışı saçmalıklara inananlar yalnızca okumamışlar arasında değil, üniversitede bile çok çünlük.

Sözgelimi, evrim kuramı sayısız kanıtla kanıtlanmış olmasına karşın (bir gün belki başka bir kuram geliştirilip bu da çürütülebilir tabii, çünkü bilimde değişmez gerçek diye bir şey yoktur), hiçbir kanıtı dayanmayan, yalnızca dinsel söylencelerden türetilmiş yaratılışa ya da moda deyişle “akıllı tasarım” a inananlar sadece sokaktaki insanlar değil, koca koca kitaplar devirmiş, hatta biyoloji eğitimi almış insanlar, sözde bilim adamları bile var.

İnsanların bireysel özelliklerini, sorunlarını, gelişmelerini ve değişmelerini inceleyen psikoloji eğitimi aldığı halde insanı psikoloji biliminin verileriyle değil de, fal bakarak açıklamaya çalışan sözde psikologlar da az değil. İnsanın içine, genlerine, yaşadıklarına, düşüncelerine bakarak değil de, “Hangi burçtansın?” diye sorarak, sözde yıldızın durumuna göre bugünü ve geleceği açıklamaya çalışan sözde psikologlar görüp de saçını başını yolmaz mı insan?

Çok uzun zaman önce değil, belki bir on yıl kadar önce, bir üniversitemizin tıp fakültesinin öğretim üyeleri biraraya gelip bir “sempozyum” düzenlemişlerdi. Hem de uluslararası bir sempozyum. Konu tıp diye mi düşündünüz? Hayır, değildi.

Güzide üniversitemizin tıp dalındaki öğretim üyeleri tıp konusunda değil, “Uluslararası Bediüzzaman Said-i Nursi Sempozyumu” düzenlemişlerdi.

Yine bir üniversitemizin ekonomi dalında öğretim üyeliği yapan bir güzide üyesi de, sanki ilahiyatçıymuş gibi televizyonlara çıkıp, Kuran'ın faziletlerini öve öve bitiremiyordu.

Bilimle dinin, din ile safsatanın, çöple samanın birbirine karıştığı ülkemizin hâl-i pür meali budur.

Gelelim filme. Yer Demir Gök Bakır'da bir köyün sakinlerinden Taşbaş'ın “erdigine” inanmaya başlar köylü. Köylülerden biri, Taşbaş'ı ışıklar içinde bir tepede görmüştür. Ardı ardına olan bazı başka olaylar da abartılınca, giderek tüm köyde herkes, Taşbaş'ın ermiş biri, kutsal bir insan olduğuna inanır. Her ne kadar Taşbaş, “Ben sizin düşündüğünüz gibi biri değilim,” dese de, ok yandan çıkmıştır bir kez. Tutup filmin/kitabın tamamını anlatmayalım. İzlenmesi/okunması önerilir.

Rutkay Aziz, Taşbaş'ı başarıyla canlandırmış filmde. Livaneli de, ilk filmi olmasına karşın, yönetmen olarak çok iyi bir iş çıkarmış. Yaşar Kemal'in anlatımı gereği, fantastik öğelerle yüklü bu film, görselliğin de son derece başarılı bir biçimde kullanılmasıyla, üstüne bir de Livaneli'nin film için özel bestelediği ezgiler eklenince, eleştirmenlerin de dediği gibi, tadına doyumlayan bir “kar senfonisi” oluvermiş.

Çile

Bizim hiçbir hürriyetimiz yok,
Hiçbir hürriyetimiz,
Ne çalışmak, ne konuşmak, ne sevişmek,
Sen orda bağrına bas dur en büyük çileyi,
Ben burda en büyük çileyi doldurayım,
Ekmeğe muhtaç, hürriyete muhtaç, sana muhtaç.
Sen orda dalından koparılmış bir zerdali gibi dur,
Ben burda zerdalisiz bir dal gibi durayım.

A. Kadir